

BESLISSING

van de Commissie van Beroep van de Koninklijke Nederlandse Schaakbond.

A. Inleiding.

1. Op 9 februari 1985 is in het kader van de competitie 1984/85 van de 1e klasse B van de KNSB de wedstrijd DD I - Charlois/Europoort gespeeld. Als wedstrijdleider was daarbij aangesteld de heer A. Vissers.

Aan het 6e bord werd een partij gespeeld tussen de heren R. Dickhoff (DD, met wit) en C.M. van Drunen (Charlois/Europoort, met zwart). Zowel na de 35e als na de 38e zet van wit is door de zwartspeler remise geclaimd. De juistheid van de eerste claim is door de witspeler betwist en de wedstrijdleider heeft op diens verzoek controle uitgeoefend. Daarbij bleek hem, dat de claim ten onrechte was ingesteld. Met toepassing van art. 18.2 FIDE-reglement heeft de wedstrijdleider vervolgens vijf minuten toegevoegd aan de door de zwartspeler verbruikte bedenktijd.

Na de tweede remiseclaim heeft de wedstrijdleider vastgesteld, dat deze niet berustte op één van de in art. 12.3 FIDE-reglement genoemde regels; hij heeft de zwartspeler een waarschuwing gegeven voor het opzettelijk hinderen van de tegenstander. Daarna is de partij hervat en uiteindelijk door de witspeler verloren. Bij het instellen van de tweede remiseclaim had de zwartspeler nog 2 minuten bedenktijd.

2. De Commissie van Beroep beschikt over de volgende stukken:
 - a. brief dd. 12 februari 1985 van het Koninklijk 's-Gravenhaagsch Schaakgenootschap Discendo Discimus (verder te noemen: DD), waarin aan de Competitieleider van de KNSB wordt gevraagd de betreffende partij op grond van art. 18.2 FIDE-reglement door tijdsoverschrijding verloren te verklaren voor Charlois/Europoort, waardoor de uitslag 4-6 wordt gewijzigd in 5-5;
 - b. verklaring van de wedstrijdleider A. Vissers dd. 10 februari 1985 over de gang van zaken tijdens de wedstrijd;
 - c. beslissing van de Competitieleider dd. 28 februari 1985, waarin deze het verzoek van DD afwijst, omdat de wedstrijdleider de reglementen juist heeft toegepast, en waarin hij tevens aanroert, dat DD niet tijdig heeft geprotesteerd;
 - d. brief van DD dd. 13 maart 1985, waarin bij de Commissie van Beroep appèl wordt ingesteld tegen de beslissing van de Competitieleider van 28 februari 1985;
 - e. brief dd. 23 maart 1985 van de Schaakclub Charlois/Europoort, waarin deze verzoekt het protest van DD af te wijzen.
3. Het door DD op 13 maart 1985 ingestelde beroep tegen de beslissing van de Competitieleider van 28 februari 1985 is binnen de in art. 3 lid 2 van het competitiereglement genoemde termijn ingediend. Weliswaar is dit beroep gericht aan de Commissie van Beroep, en niet zoals laatstgenoemd reglement voorschrijft, aan het bestuur van de KNSB, maar nu het beroepschrift vanwege de KNSB naar de Commissie van Beroep is doorgezonden bestaat daartegen van de zijde van het bestuur van de KNSB kennelijk geen bezwaar. De Commissie van Beroep acht DD dan ook ontvankelijk in het ingestelde beroep.

B. De Feiten

4. Aangezien de Commissie zich door de onder 2 genoemde stukken voldoende voorgelicht acht, heeft zij geen aanleiding gezien de Competitieleider of een der betrokken verenigingen voor een nadere mondelinge toelichting op te roepen.

Uit de ter kennis van de Commissie gekomen feiten blijkt het volgende:

- a. Na de 35e zet van wit claimde de zwartspeler remise. Volgens DD gebeurde dit 'wegens herhaling van zetten', volgens Charlois/Europoort 'op grond van art. 12.3, dus op grond van herhaling van de stelling' en volgens de wedstrijdleader 'op grond van art. 12.3 FIDE';
- b. De wedstrijdleader heeft de juistheid van de claim gecontroleerd en toen bevonden, dat deze claim niet juist was. Hij heeft met toepassing van art. 18.2 FIDE-reglement vijf minuten toegevoegd aan de door de zwartspeler verbruikte bedenktijd. Diens tot en met de 40e zet resterende bedenktijd van 8 minuten werd daardoor met 5 minuten verminderd;
- c. Na de 38e zet van wit claimde de zwartspeler, die toen nog 2 minuten bedenktijd had, opnieuw remise. Volgens DD gebeurde dit 'wegens zet-herhaling', volgens Charlois/Europoort 'wegens herhaling van zetten en dat, zo dit niet mogelijk was, geen claim werd ingediend' en volgens de wedstrijdleader 'omdat hij drie keer dezelfde zet had gedaan';
- d. De wedstrijdleader heeft vervolgens beslist, dat een claim wegens drie keer dezelfde zet onzinnig was, dat een dergelijke claim niet berust op art. 12.3 FIDE-reglement (dat alleen spreekt over 'dezelfde stelling, die op het punt staat voor de derde keer te verschijnen, dan wel voor de derde keer is bereikt telkens met dezelfde speler aan zet') en dat, nu geen op art. 12.3 FIDE-reglement berustende claim is ingediend, niet de sanctie van art. 18.1 van dit reglement kon worden toegepast;
- e. De wedstrijdleader heeft wel wegens opzettelijk hinderen van de tegenstander aan de zwartspeler een waarschuwing gegeven, zulks overeenkomstig art. 19.1c FIDE-reglement;
- f. Eerst na beëindiging van de partij is door DD een protest ingediend bij het ondertekenen van het wedstrijdformulier;
- g. De competitieleider heeft in zijn beslissing van 28 februari 1985 de door de wedstrijdleader genomen beslissingen terecht geoordeeld, de uitslag van de partij (verlies voor de witspeler) gehandhaafd en derhalve ook de uitslag van de competitiewedstrijd (4-6 in het nadeel van DD I).

C. De Grieven

5. DD bestrijdt de beslissing van de competitieleider met de volgende grieven:
 - a. voor een remiseclaim op grond van art. 12.3 FIDE-reglement is slechts vereist, dat de claimende speler remise claimt;
 - b. hetgeen de claimende speler aan zijn claim toevoegt is irrelevant en dient buiten beschouwing te worden gelaten;
 - c. de ingestelde claim voldeed aan art. 12.3 FIDE-reglement en moest derhalve leiden tot een onderzoek door de wedstrijdleader, zodat - bij een onjuiste claim - de sanctie van art. 18.2 FIDE-reglement moest worden toegepast;
 - d. het protest van DD tegen de beslissing van de wedstrijdleader is tijdig (bij het ondertekenen van het wedstrijdformulier) ingediend.

D. De overwegingen naar aanleiding van de grieven.

6. De commissie zal de eerste drie grieven, die met elkaar samenhangen, gezamenlijk behandelen.

Artikel 18.2 van het FIDE-reglement luidt, voorzover hier van belang: Indien een speler remise opeist op grond van de bepalingen van art. 12.3 moet de wedstrijdleader eerst de klok stilzetten en daarna de eis beoordelen. Blijkt de eis niet juist te zijn, dan moet de wedstrijdleader vijf minuten toevoegen aan de door de speler reeds verbruikte bedenktijd. Als dit tot gevolg heeft, dat de speler de tijd heeft overschreden, zal de partij voor hem verloren worden verklaard.

Uit de vaststaande feiten blijkt, dat in dit geval de wedstrijdleader - en in diens spoor de competitieleider - zich op het standpunt heeft gesteld, dat het opeisen van remise op grond van de bepalingen van art. 12.3 alléén kan geschieden als deze claim gepaard gaat met een motivering, ontleend aan dat artikel. Volgens dit standpunt kan er geen sprake zijn van een op het reglement gebaseerde remiseclaim, nu de zwartspeler zijn claim baseerde op zetherhaling en niet op de in art. 12.3 genoemde stellingsherhaling.

De Commissie van Beroep kan dit standpunt niet delen. Art. 12.3 bepaalt alleen, dat de partij onbeslist is op verlangen van een der spelers, wanneer zich bepaalde stellingskenmerken hebben voorgedaan. Geenszins is bepaald, dat bij het stellen van een claim daaraan de reden van de remiseclaim moet worden toegevoegd. Of de claim terecht is, zal dienen te blijken uit het door de wedstrijdleader in te stellen onderzoek, dat immers alleen plaatsvindt, wanneer de tegenstander zich met de gestelde claim niet kan verenigen.

Nu de tweede claim van de zwartspeler volgens de wedstrijdleader 'onzinnig' was en derhalve ten onrechte was ingesteld, diende de wedstrijdleader opnieuw art. 18.2 FIDE-reglement toe te passen en opnieuw 5 minuten toevoegen aan de door de zwartspeler reeds verbruikte bedenktijd. Daar deze nog slechts 2 minuten bedenktijd had en zijn 40e zet nog niet had gespeeld, dient het gevolg te zijn, dat de zwartspeler zijn bedenktijd heeft overschreden, zodat de partij voor hem verloren dient te worden verklaard. Ten overvloede merkt de Commissie nog op, dat door geen der betrokken partijen, ook niet door Charlois/Europoort, is gesteld, dat de door de zwartspeler gestelde claim, terecht was.

Naar het oordeel van de Commissie kan een remiseclaim alleen worden toegerekend, indien deze is gebaseerd op het FIDE-reglement en aan de daarin gestelde eisen voldoet; het is echter onjuist om te stellen, dat een claim, die niet daarop is gebaseerd, als niet gedaan moet worden beschouwd.

7. Voorzover de Competitieleider zich op het standpunt stelt, dat DD te laat heeft geprotesteerd tegen de door de wedstrijdleader genomen beslissingen, moet dit standpunt verworpen worden. Immers, volgens artikel 26 lid 3 van het competitierglement kan een tientalleider bezwaren maken bij de competitieleider, mits dit bezwaar uit het wedstrijdformulier blijkt. Dit laatste is het geval geweest, zodat DD tijdig en duidelijk kenbaar heeft gemaakt de beslissing van de wedstrijdleader niet te aanvaarden.
8. De Commissie van Beroep heeft het vorenstaande beoordeeld aan de hand van de officiële vertaling in het Nederlands van het FIDE-reglement, zoals dat tot 1 januari 1985 luidde. Het is de Commissie bekend, dat het FIDE-congres te Thessaloniki in 1984 het FIDE-reglement opnieuw heeft vastgesteld. De officiële Engelse tekst is met ingang van 1 januari 1985 van kracht geworden; een officiële vertaling in het Nederlands is nog niet tot stand gekomen.

De voor dit geding van belang zijnde bepalingen uit het nieuw vastgestelde FIDE-reglement luiden:

- 10.5 The game is drawn, upon a claim by the player having the move when the same position:
- (a) is about to appear; or
 - (b) had just appeared, for the third time, the same player having the move each time.
- 10.12 (b) If the claim is found to be incorrect, the arbiter shall then add five minutes to the claimant's used time. If this means that the claimant has overstepped the time limit, his game will be declared lost.

Naar het oordeel van de Commissie brengt het herziene FIDE-reglement per 1 januari 1985 geen ander oordeel met zich mede, omdat - voorzover dit herziene reglement op de KNSB-competitie 1984/85 van toepassing zou zijn - de relevante bepalingen gelijk zijn gebleven.

9. Op grond van het voorgaande kan de beslissing van de Competitieleider niet in stand blijven. De uitslag van de partij Dickhoff - Van Drunen dient te worden gewijzigd in 1 - 0, en daardoor de uitslag van de wedstrijd DD - Charlois/Europoort in 5 - 5.
10. Nu het door DD ingestelde beroep gegrond is bevonden, dient het door haar bij het instellen van het beroep betaalde bedrag van f 100,-- door de KNSB aan DD te worden terugbetaald.

E. De beslissing

De Commissie van Beroep van de KNSB

Vernietigt de beslissing van de Competitieleider van de KNSB dd. 28 februari 1985 inzake de wedstrijd DD I - Charlois Europoort en bepaalt, dat de uitslag van deze wedstrijd alsnog dient te worden vastgesteld op 5 - 5;

Beslist, dat het door het Koninklijk 's-Gravenhaagsch Schaakgenootschap Discendo Discimus bij het instellen van het beroep betaalde bedrag van f 100,-- door de KNSB aan deze vereniging dient te worden terugbetaald;

Besluit hiervan mededeling te doen aan het Bestuur van de KNSB.

Aldus vastgesteld door de heren Dr. M.W.G. de Bolster, Ir. H.J. van Donk en Mr. R.J.C. Wessels, leden van de Commissie van Beroep op 12 april 1985.

en namens hen ondertekend door Mr. R.J.C. Wessels.